

Se he
lectu a
2014/08

de reüll

per Llorenç Capdevila

"HE MATAT AL IOP!"

L'actor Pau Torres va denunciar, no fa gaire i en aquest rotatiu, haver perdut papers en sèries de televisió a causa del seu accent lleidatà. El seu testimoni posa en dubte, una vegada més, el respecte als diferents accents del català en diferents mitjans i, sobretot, a TV3, el més important en la nostra llengua.

La majoria de nord-occidentals, actors i periodistes, que han treballat en aquella cadena declaren no haver rebut mai cap pressió. Hi ha, però, casos molt diferents. Tenir en compte el testimoni de Txé Arana, per exemple, és absurd, perquè mai no ha parlat el català amb accent occidental. Mari Pau Huguet, en canvi, ha fet del seu parlar una mena de caricatura que s'assembla vagament al lleidatà, tot just per tal que l'audiència de *can fanga* pugui dir que quin accent més maco gasta aquesta mossa. Una cosa semblant els passa a la major part de periodistes, amb la gloriosa excepció de Lluís Caelles, que exhibeix un estàndard nord-occidental admirable. Els actors, per la seua banda, confessen amb naturalitat que en el terreny del doblatge i en el del teatre, per coherència amb el guió, per la situació, o per harmonia global, gairebé sempre s'ha de parlar en català central, la qual cosa fan a la perfecció gent com Ramon Molins o Carles Canut, demostrant una gran versatilitat i, s'ha de reconèixer, molt d'ofici. Què semblaria si, per exemple, en una telesèrie, un

gracienc de tota la vida es posés a garlar en l'accent d'Alfarràs? Seria poc coherent, és cert. **Com és que, en canvi, ningú no es posa les mans al cap quan els personatges d'en Macià i d'en Companys que apareixen al programa 'Polònia' no mantenen ni el més mínim rastre del seu accent occidental?**

TV3, doncs, posa una certa cura en la coherència dialectal dels actors que intervenen en les sèries i en el doblatge. El català central és el dialecte per defecte. De fet, això es pot considerar (encara que només fins a un cert punt) normal, perquè és el que aglutina més parlants. Llàstima que no s'actui amb el mateix grau d'exigència amb els actors i les ca-

trius que xafen un català abominable a causa del seu origen xava o castellanoparlant!

En el teatre estrenat al cap i casal, per exemple, mai no trobareu que un personatge parla català occidental si no és una exigència del guió i generalment per fer riure. En canvi, ningú no s'estranya que un pirata del segle XVII pronuncii amb a totes les vocals neutres, o bé que un estibador del port sigui ieista i en comptes de lluna digui *iuna*.

Temps al temps. El lleidatà continuarà lluny del teatre, però qualsevol dia ens trobarem amb una representació de *Terra Baixa* on la popular frase final d'en Manelic —"He mort el llop!"— serà pronunciada amb la versió que encapçala aquest article.